

EUROPEJSKI TRYBUNAŁ PRAW CZŁOWIEKA

CZWARTA SEKCJA

SPRAWA BARANOWSKI przeciwko POLSCE

(SKARGA nr 39742/05)

WYROK

STRASBURG

2 października 2007 r.

PRAWOMOCNY

02/01/2008

Wyrok ten stanie się prawomocny zgodnie z warunkami określonymi przez art. 44 § 2 Konwencji.

Wyrok może zostać poddany korekcie wydawniczej przed opublikowaniem w ostatecznej wersji

W sprawie Baranowski przeciwko Polsce,

Europejski Trybunał Praw Człowieka (Czwarta Sekcja), zasiadając jako Izba składająca się z następujących sędziów:

Pan Nicolas Bratza, *Przewodniczący,*

Pan J. Casadevall,

Pan G. Bonello,

Pan K. Traja,

Pan S. Pavlovschi,

Pan L. Garlicki,

Pani L. Mijović, *sędziowie*

oraz Pani F. Araci, *zastępca Kanclerza Sekcji,*

obradując na posiedzeniach zamkniętych 11 września 2007 r.,

wydaje następujący wyrok, który został przyjęty we wskazanym dniu:

POSTĘPOWANIE

1. Sprawa wywodzi się ze skargi (nr 39742/05) wniesionej w dniu 31 października 2005 r. do Trybunału przeciwko Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie artykułu 34 Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności („Konwencja”) przez Pana P. Baranowskiego („skarżący”) reprezentowanego przez Pana J. Brydaka - adwokata praktykującego w Warszawie.

2. Polski Rząd („Rząd”) reprezentowany był przez pełnomocnika, pana Jakuba Wołásiewicza z Ministerstwa Spraw Zagranicznych.

3. Dnia 6 czerwca 2006 r. Trybunał wydał decyzję o zakomunikowaniu Rządowi skargi. Zgodnie z Artykułem 29 § 3 Konwencji Trybunał zdecydował rozpatrzyć łącznie meritum i dopuszczalność skargi.

FAKTY**I. OKOLICZNOŚCI SPRAWY**

4. Skarżący urodził się w 1975 r. i mieszka w Kamińsku.

5. W 2001 roku policja prowadziła operację, której celem było rozbicie grup przestępczości zorganizowanej działających zarówno w Warszawie, jak i jej okolicach. Grupy te zajmowały się kradzieżą luksusowych samochodów z zamiarem ich dalszej sprzedaży w państwach byłego Związku Radzieckiego. Takich grup było około pięciu. Grupy te bardzo ściśle ze sobą współpracowały oraz były ściśle powiązane z najniebezpieczniejszymi polskimi zbrojonymi grupami przestępczymi: mafią Pruszkowską i mafią Wołomińską.

6. Dnia 18 grudnia 2001 r. skarżący został zatrzymany. Był on podejrzany o utworzenie oraz kierowanie grupą przestępczą, która dokonała wielu napadów rabunkowych ze szczególnym okrucieństwem, wielu kradzieży oraz dopuszczała się paserstwa ukradzionych dóbr. Wobec skarżącego zastosowano areszt tymczasowy na podstawie postanowienia Sądu Rejonowego w Warszawie z dnia 20 grudnia 2001 r.

7. W tym samym czasie Prokurator Rejonowy w Warszawie prowadził śledztwo w stosunku do ponad pięćdziesięciu innych członków wspomnianej powyżej grupy przestępczej. Wobec 42 członków zastosowano areszt tymczasowy. Postępowanie było skomplikowane oraz czasochłonne, z uwagi na fakt, że grupy przestępcze współpracowały z wieloma osobami, które musiały zostać przesłuchane przez prokuratorów, jak na przykład nabywcy skradzionych dóbr, osób ukrywających ukradzione samochody lub osób monitorujących samochody, które dopiero miały zostać ukradzione.

8. Ponadto, prokurator wszczął śledztwo wobec kilku funkcjonariuszy policji z Warszawy oraz okolicznych miejscowości pod zarzutem korupcji oraz udzielaniu pomocy członkom grup przestępczych w obchodzeniu prawa.

9. Dnia 5 grudnia 2002 r. do Sądu Rejonowego w Warszawie został wniesiony akt oskarżenia wobec skarżącego oraz pięćdziesięciu dziewięciu innym współoskarżonym (członkom pięciu współpracujących ze sobą grup przestępczych). Materiał dowodowy obejmował 99 tomów akt. Skarżący został oskarżony o utworzenie oraz kierowanie grupą przestępczą, popełnienie wielu napadów rabunkowych, dokonania serii kradzieży oraz paserstwa ukradzionych dóbr na dużą skalę. Grupa przestępcza, której przewodził skarżący, była znana z brutalności

i bezwzględności oraz z nielegalnego handlu bronią palną.

10. Pierwsza rozprawa przed Sądem Rejonowym w Warszawie miała miejsce dnia 6 stycznia 2003 r. Kolejne rozprawy przed Sądem Rejonowym miały miejsce w dniach: 23, 30 maja, 23, 24 czerwca, 1, 4, 7, 8 lipca, 13, 18, 22, 25 sierpnia, 5, 12, 15, 19, września, 10, 20, 21, 23, 24, 31 października, 17 listopada, 5, 22 oraz 23 grudnia 2003 r.; 5, 26 stycznia, 16, 17, 19, 20 lutego, 8, 9 marca, 1, 9 kwietnia, 14, 18, 21, 25 maja, 3, 7, 14, 23 czerwca, 5 lipca, 10, 25, 31 sierpnia, 3, 6 września, 7, 8, 15 października, 2, 9 listopada, 7, 8, 10, 13 oraz 18 grudnia 2004 r. W sumie przed Sądem Rejonowym odbyło się sześćdziesiąt rozpraw.

11. W trakcie postępowania, Sąd Rejonowy zbadał obszerny materiał dowodowy, zarządził sporządzenie opinii biegłych z zakresu stanu zdrowia psychicznego oskarżonych oraz z zakresu daktyloskopii. Ponadto, Sąd przeprowadził wywiady środowiskowe w sąsiedztwie poszczególnych oskarżonych, oględziny miejsc popełnienia przestępstw oraz garaży gdzie przechowywano ukradzione samochody, a także dokonał oszacowania majątku oskarżonych. Postępowanie obejmowało materiał dowodowy w postaci przesłuchań znacznej liczby świadków i ofiar oraz jednego kluczowego świadka.

12. Sąd Rejonowy na wiosek Prokuratora Okręgowego w Warszawie kilkakrotnie przedłużył stosowanie wobec skarżącego aresztu tymczasowego w postępowaniu przygotowawczym. Postanowienia takie były wydane *inter alia* w dniach 15 marca, 17 czerwca, 13 grudnia 2002 r., 12 grudnia 2003 r., 6 marca, 22 czerwca, 28 września, 5 listopada 2004 r., 16 marca, 15 lipca oraz 30 września 2005 r. W swoich uzasadnieniach sąd podnosił, że zebrane dowody osobowe wskazują na duże prawdopodobieństwo, iż skarżący popełnił zarzucone mu czyny, co zostało potwierdzone w szczególności na podstawie zeznań świadka kluczowego oraz wyjaśnień współoskarżonych. Ponadto sąd uznał, że występowało uzasadnione ryzyko, że skarżący będzie manipulował dowodami, mając na uwadze, że skarżący miał ścisłe stosunki z innymi współoskarżonymi oraz, że przewodził grupie przestępczej. W związku z tym, sąd wskazał, że skarżący starał się przemyścić nielegalną korespondencję poza zakład karny w którym przebywał. Sąd odniósł się również do czynności procesowych podjętych wcześniej oraz w sposób szczegółowy wskazał na dowody, które dopiero mają zostać zebrane. W rezultacie sąd zdecydował, że koniecznym było odseparowanie skarżącego od innych podejrzanych, świadków oraz jeszcze niezabezpieczonego materiału dowodowego. Sąd oparł się również na poważnym charakterze czynów, których popełnienie zarzucano skarżącemu oraz grożącej skarżącemu

surowej karze. Żadne wyjątkowe okoliczności nie przemawiały za uchyleniem zastosowanego środka zapobiegawczego.

13. Skarżący odwołał się od niektórych przedstawionych powyżej postanowień, tj.:

- zażalenie z dnia 23 grudnia 2002 r. na postanowienie z dnia 13 grudnia 2002 r. zostało nieuwzględnione przez Sąd Rejonowy w Warszawie postanowieniem z dnia 13 grudnia 2002 r. Sąd Okręgowy w Warszawie utrzymał zaskarżone postanowienie w mocy w dniu 4 marca 2003 r. ;

- zażalenie z dnia 22 grudnia 2003 r. na postanowienie z dnia 12 grudnia 2003 r. zostało nieuwzględnione przez Sąd Apelacyjny w Warszawie postanowieniem z dnia 6 lutego 2004 r.

- zażalenie z dnia 23 grudnia 2004 r. na postanowienie z dnia 18 grudnia 2004 r. zostało nieuwzględnione w dniu 18 stycznia 2005 r.

- zażalenie z dnia 28 lipca 2005 r. na postanowienie z dnia 15 lipca 2005 r. zostało nieuwzględnione przez Sąd Okręgowy w Warszawie postanowieniem z dnia 23 sierpnia 2005 r.

14. W okresie od 30 lipca 2002 r. do 26 stycznia 2004 r. skarżący odbywał karę pozbawienia wolności nałożoną na niego w oddzielnym postępowaniu wyrokiem Sądu Rejonowego w Warszawie z dnia 17 kwietnia 2001 r.

15. Dnia 18 grudnia 2004 r. Sąd Rejonowy nałożył karę na pięćdziesięciu współskarżonych. Skarżący został uznany za winnego popełnienia zarzucanych mu czynów i został skazany na karę siedmiu lat pozbawienia wolności oraz grzywnę w wysokości 20.000 polskich złotych (PLN), Wyrok wraz z uzasadnieniem został przekazany obrońcy skarżącego w bliżej nieokreślonym dniu w listopadzie 2005 r.

16. Obrońca skarżącego w dniu 5 grudnia 2005 r. wniósł apelację od wyroku.

17. W dniu 9 stycznia 2006 r. skarżący złożył wniosek o uchylenie tymczasowego aresztowania oraz zastosowanie mniej dotkliwego środka zapobiegawczego. Dnia 13 stycznia 2006 r. Sąd uchylił areszt tymczasowy i zarządził zapłatę poręczenia majątkowego w wysokości 150.000 PLN oraz zastosowanie środka zapobiegawczego w postaci dozoru policji połączonego z zakazem opuszczania kraju przez skarżącego.

18. W dniu 25 stycznia 2006 r. skarżący złożył wniosek o zmniejszenie wysokości poręczenia majątkowego do 10.000 PLN. Wniosek ten nie został jednak uwzględniony w dniu 30 stycznia 2006 r.

19. Dnia 31 stycznia 2006 r. skarżący złożył wniosek o ustanowienie poręczenia

majątkowego w postaci hipoteki na nieruchomości matki skarżącego w miejsce powyższego poręczenia pieniężnego. W dniu 1 lutego 2006 r. sąd przedłużył areszt tymczasowy wobec skarżącego do czasu ustanowienia hipoteki. Skarżący opuścił areszt 7 marca 2006 r.

20. W dniu 6 czerwca 2006 r. akta sprawy obejmujące 149 tomów zostały przekazane do sądu drugiej instancji. 22 listopada 2006 r. sąd odwoławczy uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia.

II. WŁAŚCIWE PRAWO KRAJOWE I PRAKTYKA

21. Odpowiednie prawo krajowe dotyczące stosowania tymczasowego aresztowania, podstaw jego przedłużenia, uchylenia tymczasowego aresztowania oraz zasad odnoszących się do innych tak zwanych „środków zapobiegawczych” są zawarte w wyrokach Trybunału w sprawach *Golek przeciwko Polsce*, nr 31330/02, §§ 27 - 33, 25 kwietnia 2006 r. oraz *Celejewski przeciwko Polsce*, nr 17584/04, §§ 22 - 23, 4 sierpnia 2006 r.

22. Odniesienie do odpowiedniej praktyki krajowej dotyczącej stosowania tymczasowego aresztowania, w tym w szczególności w sprawach dotyczących przestępczości zorganizowanej, zawarte jest w wyroku w sprawie *Bąk przeciwko Polsce*, nr 7870/04, §§ 38 - 40, 16 stycznia 2007 r.

23. Odpowiednie prawo krajowe i praktyka dotycząca dostępnych środków przeciwdziałające nadmiernej długości postępowania zawarte są w wyrokach *Ratajczyk przeciwko Polsce* (dec.), nr 11215/02, ECHR 2005 - VIII; *Rybczyńscy przeciwko Polsce*, nr 3501/02, 3 października 2006 r.; oraz *Białas przeciwko Polsce*, nr 69129/01, 10 października 2006 r.

PRAWO

I. DOMNIEMANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 5 § 3 KONWENCJI

24. Skarżący skarżył się na długość tymczasowego aresztowania i wskazywał na artykuł 5 § 3 Konwencji, który w omawianym zakresie brzmi następująco:

„Każdy zatrzymany lub aresztowany zgodnie z postanowieniami ustępu 1 lit. c) niniejszego artykułu (...) ma prawo być sądzony w rozsądnym terminie albo zwolniony na czas

postępowania.”

A. Dopuszczalność skargi

25. Rząd na wstępie podniósł, że skarżący nie wyczerpał wszystkich środków przewidzianych w prawie polskim, ponieważ nie złożył zażaleń wobec niektórych postanowień przedłużających stosowanie aresztu tymczasowego.

26. Trybunał powtórzył, że zgodnie z ugruntowanym orzecznictwem, w pierwszej kolejności skarżący powinien skorzystać z tych środków krajowych, które mogą być skuteczne i wystarczające. Jeżeli nastąpiła już próba wykorzystania środka, to skorzystanie z innego środka, który co do istoty służy osiągnięciu tego samego celu nie jest wymagane (patrz *Yasa przeciwko Turcji*, wyrok z dnia 2 września 1998 r., *Raport Wyroków i Decyzji 1998 - VI*, s. 2431, § 71).

27. W omawianej sprawie skarżący wniósł zażalenia na większość postanowień przedłużających areszt tymczasowy, łącznie z orzeczeniami na końcowym etapie postępowania, kiedy to długość aresztu tymczasowego osiągnęło punkt krytyczny. Skarżący występował również z wnioskami o zmianę aresztu tymczasowego na inny łagodniejszy środek zapobiegawczy. Zdaniem Trybunału, skarżący wykorzystując środki odwoławcze chciał poddać kontroli nałożonego na niego aresztu tymczasowego w ciągu postępowania sądowego. Z okoliczności sprawy wynika, że środki, z których skorzystał skarżący były odpowiednie i skuteczne w rozumieniu Artykułu 35 Konwencji, ponieważ celem ich użycia było uwolnienie skarżącego.

28. Trybunał ponadto zauważył, że argumenty przedstawione przez Rząd są podobne do argumentów rozpatrzonych i odrzuconych we wcześniejszych sprawach przeciwko Polsce (zob. *Grzeszczuk przeciwko Polsce*, nr 23029/93, decyzja Komisji z dnia 10 września 1997 r. oraz *Buta przeciwko Polsce*, nr 18368/02. §§ 23 - 27, 28 listopada 2006 r.), a Rząd nie przedstawił żadnych nowych okoliczności, które skłoniłyby Trybunał do zmiany swoich wcześniejszych ustaleń.

29. W rezultacie skarga nie może zostać odrzucona ze względu na niewyczerpanie środków krajowych. Trybunał ponadto zaznaczył, że skarga nie jest niedopuszczalna z żadnych innych powodów. Z tego też powodu należy uznać ją za dopuszczalną.

B. Meritum

1. Argumenty stron

a. Argumenty Rządu

30. Rząd wskazał, że zebrany w trakcie postępowania materiał dowodowy w sposób dostateczny uprawdopodobnił, że skarżący popełnił zarzucane mu przestępstwa. Zarzuty przeciwko skarżącemu dotyczyły popełnienia poważnych przestępstw jak utworzenie oraz kierowanie grupą przestępczą, która była uwikłana w dziesiątki napadów rabunkowych i kradzieży. Gang ściśle współpracował z bezwzględnymi grupami przestępczości zorganizowanej, a także brał udział w handlu bronią palną. Zatem mając na uwadze poważny charakter zarzucanych skarżącemu czynów oraz skalę, na jaką działalność przestępcza była prowadzona, zastosowanie wobec skarżącego środka zapobiegawczego w postaci aresztu tymczasowego było uzasadnione. W ocenie Rządu stosowanie aresztu tymczasowego było ponadto oparte na rzeczywistych wymogach interesu publicznego, który, pomimo obowiązywania domniemania niewinności, przeważa nad zasadą respektowania wolności osobistej.

Rząd ponadto argumentował, że stosowanie aresztu tymczasowego miało na celu zapewnienie odpowiedniego prowadzenia postępowania oraz było uzasadnione ryzykiem, że skarżący będzie utrudniać prowadzenie postępowania oraz manipulować materiałem dowodowym. Ryzyko wynikało z faktu, że postępowanie dotyczyło grupy przestępczej, której przewodził skarżący. W momencie zastosowania wobec skarżącego środka zapobiegawczego śledztwo było jeszcze w toku, a wiele czynności procesowych miało dopiero zostać przeprowadzona, a także dopiero miało nastąpić zebranie i zabezpieczenie dodatkowych dowodów. Mając na uwadze, że skarżący próbował przemyścić nielegalną korespondencję poza zakład karny, zdaniem Rządu jedynie środek zapobiegawczy o charakterze izolacyjnym poszczególnych członków grupy przestępczej mógł zapobiec ustalaniu ich zeznań lub wywieraniu bezprawnych nacisków na świadków lub podejrzanych, którzy współpracowali z prokuraturą.

31. Rząd argumentował, że okoliczności sprawy uzasadniająca stosowanie wobec skarżącego aresztu tymczasowego trwały przez cały okres jego stosowania. Ponadto, przedłużanie aresztu

tymczasowego w trakcie postępowania sądowego uzasadnione było koniecznością podmiotowego i przedmiotowego rozszerzenia zakresu postępowania, co wynikało już w postępowaniu przygotowawczym. Po zatrzymaniu oraz przesłuchaniu innych sprawców na jaw wyszły nowe okoliczności sprawy. Zachodziła potrzeba badania akt we właściwych dochodzeniach, uzyskania nowych dowodów, ekspertyz i opinii biegłych, dokumentów oraz podjęcia dalszych czynności procesowych. Ponadto konieczne okazało się uzyskanie dowodów z zeznań kolejnych świadków, osób uwikłanych w działania grupy przestępczej a także, jak się wydaje

od skorumpowanych funkcjonariuszy policji. Do czasu odnalezienia oraz przesłuchania tych osób konieczne było zapobieganie kontaktom tych osób z członkami grupy przestępczej. Ponadto sądy, które przedłużały areszt tymczasowy wobec skarżącego zauważyły, że zachodziły niespójności pomiędzy wyjaśnieniami skarżącego a zeznaniami innych osób. Dlatego też zachodziła uzasadniona obawa ustalania zeznań przez skarżącego.

32. Rząd ponadto podniósł, że sądy nie stosowały aresztu tymczasowego w sposób automatyczny, ale wydawały swoje decyzje uwzględniając okoliczności każdej poszczególniej sprawy. Sądy postanowiły o zwolnieniu z aresztu czterech współoskarżonych w momencie, kiedy potrzeba stosowania wobec nich takich środków okazała się nieuzasadniona.

33. Rząd zwrócił uwagę na wysoką jakość wniosków prokuratora o przedłużenie stosowania aresztu tymczasowego wobec skarżącego. Prokurator w swoich wyczerpujących wnioskach w stosunku do każdego z osadzonych dokładnie wskazał, jakie czynności śledcze zostały podjęte oraz jakie dowody zostały zebrane od czasu wydania poprzedniego postanowienia w kwestii przedłużenia aresztu tymczasowego.

34. Co się tyczy stopnia złożoności sprawy, to zdaniem Rządu sprawa była bardzo zawiła. W związku z tym Rząd wskazał, że w okresie pomiędzy 2000 a 2003 r. liczba osób odbywających w Polsce karę za udział w grupie przestępczości zorganizowanej była stosunkowo stabilna, stanowiąc jedynie 0,016% wszystkich osób odbywających w tym czasie karę. W 2004 r. nastąpił znaczny wzrost liczby wyroków dotyczących grup przestępczości zorganizowanej. W okresie od 2000 r. ogólna liczba osób odbywających wyroki dotyczące przestępczości zorganizowanej była znacznie niższa. Przykładowo w latach 1998 i 1999 karę pozbawienia wolności za popełnienie takich przestępstw nałożono odpowiednio na 7 i 18 osób. Według Rządu, sprawy dotyczące przestępczości zorganizowanej wskazywały na kilka proceduralnych

problemów. Sprawy takie z samej swojej natury są skomplikowane, gdyż obejmują śledztwa dotyczące przestępstw popełnionych przez grupy przestępcze, co w konsekwencji łączyło się z rozpatrywaniem przestępstw popełnionych przez kilka osób. Zarówno w postępowaniu sądowym jak i przygotowawczym, akta sprawy bardzo często liczą wiele tomów, a ocena stanu prawnego i faktycznego wymaga odpowiedniego czasu i wysiłku. W wielu takich sprawach materiał dowodowy musi zostać zebrany od anonimowych świadków. Sąd orzekający w sprawie musi z jednej strony zapewnić takim świadkom anonimowość, a z drugiej strony zagwarantować prawa oskarżonego. W trakcie rozpraw często występował problem nieobecności oskarżonych lub ich przedstawicieli prawnych, włącznie z obrońcami i świadkami, ponieważ często w ich interesie leżało spowolnienie postępowania sądowego, co w konsekwencji uniemożliwiało sądom podjęcia zgodnie z planem odpowiednich czynności. Ponadto występowały problemy natury logistycznej dotyczące zarówno zapewnienia odpowiednich warunków izolacyjnych w samym zakładzie karnym jak i w trakcie transportowania świadków i oskarżonych, należących często do tej samej lub konkurencyjnej grupy przestępczej, wobec których zastosowano areszt tymczasowy. Stosunkowa duża liczba takich osób oraz konieczność zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa, oznaczały, że musieli oni zostać osadzeni w różnych ośrodkach zamkniętych. Nawet osoby przebywające w jednym zakładzie były transportowane na rozprawy sądowe oddzielnie, z udziałem dodatkowych sił oraz zastosowaniem odpowiedniego sprzętu. W dodatku nie wszystkie sądy dysponują odpowiednim zapleczem i nie mają możliwości zapewnienia z jednej strony odpowiedniej izolacji osób doprowadzonych do sądu, a z drugiej bezpieczeństwa wszystkim uczestnikom procesu przez policję. Taka sytuacja ma miejsce w wielu sądach rejonowych.

35. W odniesieniu do niniejszej sprawy, Rząd wskazał, że zarówno prokurator jak i sąd orzekający w sprawie przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, tak jak ma to miejsce w sprawach dotyczących przestępczości zorganizowanej. Akta postępowania przygotowawczego w sprawie skarżącego obejmowały 99 tomów. W trakcie postępowania sądowego zebrano dodatkowe 49 tomów akt. Podjęto wiele czynności śledczych w stosunku do znacznej liczby podejrzanych oraz ukradzionych pojazdów. Świadkowie byli przesłuchiwani przy co najmniej 100 okazjach a ponadto sporządzono wiele ekspertyz i opinii biegłych (opinie z zakresu daktyloskopii, psychiatrii). Dokonano wielu przeszukań, inspekcji oraz przeprowadzono wiele procedur związanych z identyfikacją osób lub przedmiotów, włącznie

z okazaniem. Oskarżyciel otrzymał wielotomową dokumentację dowodową dotyczącą różnych spraw. Sąd pierwszej instancji przeprowadził 60 rozpraw i przesłuchał 59 współoskarżonych. Uzasadnienie wyroku obejmowało 190 stron.

36. Według Rządu rozprawy przeprowadzane były w sposób regularny w ciągu całego postępowania oraz były one wyznaczane w regularnych odstępach czasu. W mniemaniu Rządu postępowanie toczyło się w rozsądnym tempie, bez żadnej zwłoki.

37. Wreszcie Rząd wskazał, że areszt tymczasowy był stosowany wobec skarżącego od 21 marca 2002 r. do 18 grudnia 2004 r., tj. do dnia w którym Sąd Okręgowy w Warszawie wydał wyrok w sprawie. W tym samym czasie skarżący odbywał karę pozbawienia wolności nałożoną na niego w innych postępowaniach. Pozostawał on w więzieniu od 30 lipca 2002 r. do 26 stycznia 2004 r. Dlatego też w opinii Rządu skarżący faktycznie przebywał w areszcie tymczasowym jedynie jeden rok i trzy miesiące.

b. Argumenty skarżącego

38. Skarżący nie zgadza się z opinią Rządu, że zastosowanie aresztu tymczasowego było w jego przypadku konieczne oraz stwierdził, że nie ustalał zeznań z jakimikolwiek osobami wezwanymi do złożenia zeznań w jego sprawie, a także, że nie starał się przemyścić nielegalnej korespondencji. Skarżący dalej argumentował, że nieprawdą jest, iż posiada on dużą władzę w świecie przestępczym oraz, że polskie sądy były nadmiernie wyczulone na działalność grup przestępczości zorganizowanej. Skarżący stwierdził, że zgodnie z wyrokiem pierwszej instancji nie współpracował z mafią i nie stosował przemocy.

39. Skarżący ponadto argumentował, że prokurator nie posiadając odpowiednich dowodów zarzucał mu dokonanie niektórych czynów i dlatego nie można zgodzić się z twierdzeniem, że w sprawie skarżącego prokurator działał dokładając należytej staranności.

40. Skarżący nie wypowiedział się w sprawie zawilości sprawy. Stwierdził jednakże, że zakres materiału dowodowego dotyczącego bezpośrednio jego osoby był bardzo ograniczony, a odpowiednia organizacja postępowania sądowego pozwoliłaby sądowi na zebranie dowodów w jeden lub dwa dni.

41. Skarżący nie zgodził się również z argumentacją Rządu w kwestii oceny rzeczywistego okresu stosowania wobec niego aresztu tymczasowego i dodał, że pod uwagę powinien być brany

cały okres, w którym przebywał on w areszcie.

2. Zasady ustalone na podstawie orzecznictwa Trybunału

42. Biorąc pod uwagę orzecznictwo Trybunału, kwestia, czy okres tymczasowego aresztowania był zasadny, czy nie, może być oceniana *in abstracto*. Czy pozostawianie oskarżonego w areszcie jest zasadne czy nie, musi być w każdym przypadku oceniane przy uwzględnieniu specjalnych przesłanek. Kontynuacja tymczasowego aresztowania w konkretnej sprawie może być uzasadniona jedynie w przypadku, gdy wymaga tego interes publiczny, który przy uwzględnieniu zasady domniemania niewinności przeważa nad zasadą poszanowania wolności indywidualnej (zob. m.in. *W. przeciwko Szwajcarii*, wyrok z dnia 26 stycznia 1993, Seria A NR 254-A, str.15, § 30).

43. Do krajowych władz sądowniczych należy w pierwszym rzędzie zapewnienie, aby tymczasowe aresztowanie oskarżonego nie przekroczyło uzasadnionego czasu. W tym celu muszą one dokonać analizy wszystkich faktów przemawiających „za” lub „przeciw” istnieniu szczególnych względów rzeczywistego interesu publicznego uzasadniających, z uwzględnieniem zasady domniemania niewinności, odstąpienie od zasady poszanowania wolności indywidualnej i uwzględniania ich w swoich decyzjach odrzucających wnioski o uchylenie tymczasowego aresztowania. Zasadniczo na podstawie uzasadnień tych decyzji oraz rzeczywistych faktów przedstawionych przez skarżącego w swoich wnioskach Trybunał zobowiązany jest to podjęcia decyzji, czy nastąpiło naruszenie art. 5 § 3 Konwencji (zob. *McKay przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, [GC], nr 543/03, § 43, ETPCz 2006 - ...).

44. Istnienie uzasadnionego podejrzenia, iż osoba aresztowana popełniła przestępstwo, jest warunkiem *sine qua non* dla legalności zatrzymania, jednakże po upływie pewnego okresu już nie wystarcza. W takich wypadkach Trybunał musi ustalić, czy inne podstawy przedstawiane przez organy sądowe nadal uzasadniają pozbawienie wolności. Jeżeli względy te są „odpowiednie” i „wystarczające”, Trybunał musi również upewnić się, czy właściwe organy krajowe wykazały się „należyłą starannością” w prowadzeniu postępowania (zob. *Labita przeciwko Włochom*, nr 26772/95, § 153, ETPCz 2000-IV).

3. Zastosowane zasady do okoliczności omawianej sprawy

(a) Okres, który powinien być wzięty pod uwagę

45. Trybunał zauważa, że okres stosowania aresztu tymczasowego wobec skarżącego trwał od 18 grudnia 2001 r. do 18 grudnia 2004 r., czyli do wydania wyroku przez sąd pierwszej instancji. Od 30 lipca 2002 r. do 26 stycznia 2004 r. przebywanie skarżącego w areszcie tymczasowym zbiegało się z odbywaniem przez niego kary pozbawienia wolności nałożonej na niego w wyniku innego postępowania karnego (zob. paragraf 14 powyżej).

Trybunał pragnie przypomnieć, że ze względu na istotny związek Artykułu 5 § 3 Konwencji oraz ustępem 1 litera (c) tego artykułu, osoba skazana wyrokiem pierwszej instancji nie może być uznawana za "zatrzymaną w celu doprowadzenia przed właściwy organ sądowy pod zarzutem popełnienia przestępstwa", tak jak jest to sprecyzowane w tym przepisie, lecz znajduje się w sytuacji określonej w Artykule 5 § 1 (a) Konwencji, który zezwala na pozbawienie wolności "w wyniku skazania przez właściwy sąd" (zob. np.: *B. przeciwko Austrii*, wyrok z dnia 28 marca 1990 r., Seria A, nr 175, str. 14 - 16, §§ 36 - 39).

Podobnie, przy ocenie zasadności długości okresu stosowania aresztu tymczasowego zgodnie z Artykułem 5 § 3 Konwencji, Trybunał nie może brać pod uwagę okresu pomiędzy 30 lipca 2002 r. a 26 stycznia 2004 r., ponieważ stosowanie aresztu tymczasowego wobec skarżącego w czasie postępowania sądowego zbiegało się z odbywaniem przez niego kary pozbawienia wolności nałożonej w wyniku innego postępowania karnego. Takie stosowanie aresztu tymczasowego nie może być traktowane na równi z aresztem tymczasowym, o którym mowa w Artykule 5 § 1 (c), z którym Artykuł 5 § 3 jest tylko powiązany, gdyż stosuje się go wyłącznie do osób oczekujących w areszcie tymczasowym na postępowanie sądowe (zob. *Wemhoff przeciwko Niemcom*, wyrok z dnia 27 czerwca 1968 r., Seria A nr 7, str. 23 – 24, § 9 oraz *Bąk przeciwko Polsce*, nr 7870/04, § 54, 16 stycznia 2007 r.).

46. W konsekwencji Trybunał uznał, że okresy, które należy brać pod uwagę to odpowiednio od 18 grudnia 2001 r. do 29 lipca 2002 r. oraz od 27 stycznia 2004 r. do 18 grudnia 2004 r.; areszt tymczasowy trwał w przybliżeniu jeden rok i pięć miesięcy.

(b) Zasadność długości aresztu tymczasowego

47. Trybunał zauważa, że areszt tymczasowy w czasie trwania postępowania sądowego został zastosowany wobec skarżącego ze względu na poważny charakter zarzutów, które na nim ciążyły oraz fakt, że kierował on grupą przestępczą, a także ze względu na ryzyko utrudniania prowadzenia postępowania. Ponadto, niniejsza sprawa stanowi klasyczny przykład spraw dotyczących przestępczości zorganizowanej, które ze względu na swoją naturę przysparzają więcej trudności organom ścigania, a na późniejszym etapie również sądom w ustaleniu stanu faktycznego oraz przypisaniu stopnia winy każdemu członkowi grupy przestępczej. Oczywistym jest, że w tego rodzaju sprawach ciągły nadzór nad oskarżonymi oraz ograniczanie ich wzajemnego kontaktu może okazać się zasadniczym faktorem przeciwdziałającym ich ukrywaniu się, manipulowaniu dowodami, oraz co najważniejsze wpływanie na świadków, a nawet ich zastraszaniu. Dlatego też, stosowanie okresu aresztu tymczasowego dłuższego, aniżeli ma to miejsce w innych sprawach, może być uzasadnione (zob. *Bqk*, przytoczony powyżej, paragraf 56).

48. Oceniając działanie organów w niniejszej sprawie, Trybunał bierze od uwagę szczególne okoliczności wynikające z faktu, że sprawa dotyczy członka grupy przestępczej (zob. *Celejewski, Buta* oraz *Bqk*, przytoczone powyżej).

49. Trybunał zauważa, że w orzeczeniach dotyczących dalszego stosowania aresztu tymczasowego wobec skarżącego, organy sądowe opierały się na następujących głównych przesłankach: uzasadnione podejrzenie wobec skarżącego, poważny charakter przestępstw, których popełnienie się mu zarzuca, ryzyko wpływania na zeznania świadków i wyjaśnienia współoskarżonych oraz potrzeba uzyskania obszernego materiału dowodowego (zob. paragraf 12 powyżej). Ponadto Rząd twierdził, że szczególna zawilość sprawy wynikająca z faktu, że sprawa dotyczy przestępczości zorganizowanej, była jedynie dodatkową przesłanką uzasadniającą stosowanie wobec skarżącego aresztu tymczasowego.

50. Podejrzenie, że skarżący popełnił zarzucane mu czyny było w szczególności uprawdopodobnione zeznaniami kluczowego świadka oraz wyjaśnieniami współoskarżonych. Stwierdzając to, Trybunał potwierdziłby istnienie ogólnej zasady, że sądy krajowe, a w szczególności sąd orzekający w sprawie, znajdują się w lepszej sytuacji w rozpatrywaniu wszystkich okoliczności sprawy oraz wydaniu niezbędnych orzeczeń, łącznie z tymi które dotyczą aresztu tymczasowego. Trybunał może bowiem interweniować wyłącznie w sytuacjach

kiedy prawa lub wolności zagwarantowane w Konwencji zostały naruszone.

W związku z powyższym, do rozpatrzenia zostaje jedynie pytanie, czy i kiedy przedłużenie stosowania wobec skarżącego aresztu tymczasowego przestało być uzasadnione „odpowiednimi” i „wystarczającymi” względami.

51. Zdaniem Trybunału organy musiały uporać się z ciężkim zadaniem, czyli określeniem stanu faktycznego oraz stopnia winy każdego ze współoskarżonych. W takiej sytuacji Trybunał akceptuje, że trudności w zbieraniu materiału dowodowego wynikają z faktu, że w tym samym czasie prokurator prowadził śledztwo wobec ponad pięćdziesięciu innym członkom różnych współpracujących ze sobą grup przestępczych oraz skorumpowanym policjantom, stanowiły odpowiedni i wystarczający powód do przedłużania stosowania aresztu tymczasowego wobec skarżącego na okres konieczny do zakończenia śledztwa, sporządzenia aktu oskarżenia oraz uzyskania zeznań lub wyjaśnień od świadków i współoskarżonych.

52. Odnośnie ryzyka wywierania nacisku na świadków lub utrudniania przeprowadzenia procesu używając bezprawnych środków, Trybunał zauważa, że we wstępnych etapach postępowania, organy sądowe domniemywały występowanie takiego ryzyka na takiej podstawie, że skarżący był członkiem grupy przestępczej. Kolejne postanowienia w kwestii przedłużenia aresztu tymczasowego wobec skarżącego w trakcie postępowania sądowego uzasadnione były występowaniem różnic w zeznaniach świadków (zob. paragraf 32 powyżej). Trybunał akceptuje, że w świetle szczególnych okoliczności sprawy ryzyko wynikające z przestępczej działalności skarżącego rzeczywiście występowało oraz, że stosowanie wobec niego aresztu tymczasowego w danym okresie było uzasadnione.

53. Należy zaznaczyć, że sądy krajowe orzekając w kwestii przedłużenia aresztu tymczasowego wobec skarżącego odnosiły się do ciągłej konieczności stosowania tego środka, a ponadto nie opierały się wyłącznie na wcześniej wskazywanych przesłankach (zob. paragraf 33 i 34 powyżej).

54. Powyższe rozważania są dla Trybunału wystarczające, aby stwierdzić, że uzasadnienie przedłużania stosowania aresztu tymczasowego wobec skarżącego było w danym okresie „odpowiednie” i „wystarczające”. Jednakże w takiej sytuacji Trybunał musi się upewnić czy odpowiednie władze krajowe wykazały „należyta staranność” w prowadzeniu postępowania karnego przeciwko skarżącemu.

55. Trybunał stwierdza, że postępowanie było bardzo skomplikowane, mając na uwadze

liczbę współoskarżonych, konieczność odseparowania ich od siebie w trakcie postępowania dowodowego oraz zastosowania odpowiednich środków z powodu powiązań pomiędzy grupami przestępczymi. Niemniej, rozprawy w sprawie skarżącego odbywały się regularnie w krótkich odstępach czasu. Sąd pierwszej instancji przeprowadził 60 rozpraw oraz przesłuchał 59 współoskarżonych. Świadkowie złożyli zeznania przy co najmniej 100 okazjach, a ponadto przeprowadzono dużą ilość innych środków dowodowych.

56. Trybunał stwierdza zatem, że organy krajowe prowadząc postępowanie wykazały się należyłą starannością. Długość śledztwa oraz przewodu sądowego były uzasadnione ze względu na szczególnie stopień zawłości sprawy. Nadanie priorytetu sprawie osoby oskarżonej, która przebywa w areszcie tymczasowym, a także rozpatrzenie jej w szczególnym trybie, nie może stać dla sędziów na przeszkodzie do kompleksowego zbadania danego stanu faktycznego oraz zapewnienia odpowiednich praw zarówno obronie jak i oskarżycielowi, włączając przeprowadzenie postępowania dowodowego, a także wydania wyroku wyłącznie po wnikliwej analizie czy przestępstwa zostały rzeczywiście popełnione oraz jaka kara powinna zostać zastosowana.

57. W związku z powyższym Trybunał stwierdza, że nie doszło do naruszenia Artykułu 5 § 3 Konwencji.

II. DOMNIEMANE NARUSZENIE ARTYKUŁU 5 § 4 KONWENCJI

58. Skarżący twierdził, że jego zażalenia na postanowienia utrzymujące stosowanie aresztu tymczasowego wobec niego nie były badane „szybko”, a więc został naruszony Artykuł 5 § 4, zgodnie z którym:

„Każdy, kto został pozbawiony wolności przez zatrzymanie lub aresztowanie, ma prawo do odwołania się do sądu w celu ustalenia bezzwłocznie przez sąd legalności pozbawienia wolności i zarządzenia zwolnienia, jeżeli pozbawienie wolności jest niezgodne z prawem.”

A. Dopuszczalność

59. Nie występują powody, dla których na tym etapie skarga mogłaby zostać odrzucona, w szczególności, że nie jest ona rażąca bezzasadna w związku z Artykułem 35 § 3 Konwencji. Wobec powyższego musi zostać uznana za dopuszczalną.

B. Meritum

1. Argumenty przed Trybunałem

60. Rząd zwrócił uwagę na fakt, że skarżący nie odwołał się od wszystkich decyzji w sprawie przedłużenia stosowania wobec niego aresztu tymczasowego, a jedynie od czterech takich postanowień. Sąd rozpatrywał jego zażalenia przez ponad 21, 45, 25 oraz 26 dni. Badanie wniosku skarżącego dotyczącego uchylenia stosowania wobec niego aresztu tymczasowego trwało 19 dni (zob. paragraf 13 powyżej).

W opinii Rządu przesłanka „szybkości” wynikająca z Artykułu 5 § 4 Konwencji została spełniona, gdyż odnośnie zażaleń skarżącego sądy działały w rozsądnym terminie, bez żadnej zwłoki.

61. Skarżący nie zgadzał się z tym twierdząc, że rozpatrywanie jego zażaleń zajęło sądom zbyt dużo czasu.

2. Ogólne zasady odnoszące się do wymogu „szybkości”

62. Trybunał powtórzył, że Artykuł 5 § 4 gwarantujący osobie pozbawionej wolności przez zatrzymanie lub aresztowanie, prawo do wszczęcia postępowania celem podważenia zgodności z prawem jej przetrzymywania, ustanawia również prawo, w następstwie wszczęcia takiego postępowania, do bezzwłocznego otrzymania orzeczenia dotyczącego zgodności z prawem zatrzymania lub zarządzenia jego zakończenia, jeśli okaże się ono niezgodne z prawem (*Musiał przeciwko Polsce* [GC], nr 24557/94, § 43 ETPCz 1999-II, *Baranowski przeciwko Polsce* [GC], nr 28358/95, ETPCz 2000-III). W tym kontekście Trybunał również przypomina, że istnieje szczególna potrzeba wydania szybkiej decyzji ustalającej zasadność tymczasowego aresztowania, podczas gdy toczy się postępowanie sądowe, albowiem oskarżony powinien w pełni korzystać z zasady domniemania niewinności (zob. *Hłowiecki przeciwko Polsce*, nr 27504/95, § 76, 4 październik 2001 r.).

63. Jeżeli prawo krajowe przewiduje system zażaleń, organ odwoławczy musi również działać w sposób zgodny z Artykułem 5 § 4, w szczególności w sprawach związanych z szybkością rozpatrzenia przez organ odwoławczy stosowanie środka odwoławczego

nałożonego przez sąd niższego rzędu. Jednocześnie standard „szybkości” jest mniej restrykcyjny jeżeli dotyczy on postępowania przed sądem apelacyjnym (zob. *Wedler przeciwko Polsce*, nr 44115/98, 16 styczeń 2007 r.). Wymóg szybkości wydania decyzji zagwarantowany w Artykule 5 § 4 dotyczy przede wszystkim pierwszej decyzji będącej wynikiem wniosku skarżącego o jego zwolnienie. Zatem okres rozpatrywania zażalenia na takie postanowienie nie koniecznie będzie za sobą pociągać naruszenie tego przepisu, chociażby taki sam okres mógł zostać uznany za niezasadny w stosunku do organu pierwszej instancji. Innymi słowy, Artykuł 5 § 4 nie gwarantuje osobie pozbawionej wolności prawa żądania pełnej weryfikacji stosowanego wobec niego środka w każdym czasie, ale tylko w „uzasadnionych odstępach czasu”. Stwierdzenie, czy w rozumieniu tego przepisu odpowiednie orzeczenie było podjęte niezwłocznie lub nie, zależy od szczególnych okoliczności sprawy.

64. Trybunał zauważa, że na jednym etapie jurysdykcji występowała zwłoka 23 dni natomiast na dwóch etapach jurysdykcji 43 i 32 dni, co było niezgodne z Artykułem 5 § 4 (zob. *Jabłoński przeciwko Polsce*, nr 33492/96, §§ 91 – 94, 21 grudzień 2000 r.; oraz *G.B. przeciwko Szwajcarii*, nr 27426/95, §§ 34 – 39, 30 listopad 2000 r.). Z drugiej strony, Trybunał nie stwierdził naruszenia Artykułu 5 § 4 w sprawie *Rokhlina przeciwko Rosji* (nr 54071/00, § 79, 7 kwiecień 2005 r.), gdzie ogólny okres trwania procedury wynosił 41 dni na dwóch etapach jurysdykcji. Trybunał w szczególności wskazał, że w tej sprawie skarżący dostał możliwość stawienia się w sądzie odwoławczym z wolnej stopy; dlatego też sąd musiał odroczyć rozprawę na kolejny tydzień. W innej sprawie (*Mamedova przeciwko Rosji*, nr 7064/05, § 96, 1 czerwiec 2006 r.) Trybunał uznał, że 36 – , 29 – i 26 – dniowa zwłoka była niezgodna z Artykułem 5 § 4, gdyż długość całego postępowania wynikała z działania organów. Trybunał nie stwierdził naruszenia Artykułu 5 § 4 w przytoczonej powyżej sprawie *Wedler przeciwko Polsce*, gdzie rozpatrywanie zażeń na decyzje przedłużające stosowanie aresztu tymczasowego trwało odpowiednio 42 i 23 dni.

3. Zastosowanie do omawianej sprawy

65. Trybunał zauważa, że w omawianej sprawie postępowanie zostało wszczęte na wniosek Prokuratora Okręgowego w Warszawie w sprawie przedłużenia aresztu tymczasowego (zob. paragraf 12 powyżej). Sąd Rejonowy wydawał kolejne postanowienia po rozpatrzeniu

okoliczności sprawy oraz weryfikacji dalszego istnienia konieczności stosowania aresztu tymczasowego. Organ odwoławczy rozpatrywał zażalenia odpowiednio w ciągu 21, 45, 25, 26 oraz 19 dni (zob. paragrafy 13 i 60 powyżej). Ponadto, Trybunał podkreśla, że zwłoka wynikła w procesie przed sądem drugiej instancji, który rozpatrywał postanowienie sądu pierwszej instancji o zastosowanie aresztu tymczasowego. W takiej sytuacji Trybunał przyznaje mniejszą wagę do faktu, że upłynęło kilka tygodni zanim został wydany ostateczny wyrok.

66. 21 -, 25 -, 26 – i 19 dniowe okresy (zob. paragraf 65 powyżej), w których sąd zajmował się zażaleniami skarżącego na postanowienia o przedłużaniu stosowania aresztu tymczasowego lub wniosków o jego uwolnienie, nie są nieistotne; jednakże Trybunał przyznaje, że stan faktyczny i prawny rozpatrywany w związku z koniecznością stosowania wobec skarżącego aresztu tymczasowego był bardzo skomplikowany. W związku z tym Trybunał zauważa, że w niektórych instancjach „zawiłość ... kwestii związanych z określeniem czy osoba powinna nadal być pozbawiona wolności czy uwolniona stanowi czynnik, który może być brany pod uwagę przy ocenie zgodności z wymogami Artykułu 5 § 4 Konwencji” (patrz *mutatis mutandis*, *Baranowski*, przytoczony powyżej, § 72 oraz *Musiał przeciwko Polsce* [GC], nr 24557/94, § 43, ETPCz 1999-II).

67. Trybunał wskazuje, że Rząd nie przedłożył żadnych argumentów uzasadniających 45 – dniowy okres, w którym Sąd Apelacyjny w Warszawie rozpatrywał zażalenie skarżącego z dnia 22 grudnia 2003 r. na postanowienie z dnia 12 grudnia 2003 r. (zob. paragraf 13 powyżej). W szczególności Trybunał wskazuje, że nie ma podstaw do stwierdzenia, że skarżący przyczynił się do przedłużenia kwestionowanego postępowania.

68. Zważywszy powyższe okoliczności, Trybunał stwierdza, że doszło do naruszenia Artykułu 5 § 4 Konwencji odnośnie „szybkości” przeprowadzanej przez sądy krajowe kontroli postanowienia z dnia 6 lutego 2004 r., konkludując, że rozpatrywanie pozostałych zażaleń nie nosi znamion naruszenia tego Artykułu.

III. ZASTOSOWANIE ARTYKUŁU 41 KONWENCJI

A. Szkoda

69. Skarżący, w związku z naruszeniem Artykułu 5 § 3 Konwencji, domagał się kwoty 50.000 PLN (12.500 EUR) z tytułu szkody niematerialnej oraz 79.200 PLN (20.000 EUR) z tytułu szkody materialnej.

70. Zdaniem Rządu kwoty, których domaga się skarżący są całkowicie niezasadne oraz wygórowane, a w związku z tym jego żądanie powinno zostać nieuwzględnione.

71. Trybunał przypomina, że nie doszło do naruszenia Artykułu 5 § 3, a co się tyczy naruszenia Artykułu 5 § 4, to odnosiło się ono jedynie do zakończenia postępowania na podstawie postanowienia z dnia 6 lutego 2004 r. Trybunał odnotowuje, że nie istnieje związek przyczynowy pomiędzy faktami, w odniesieniu do których stwierdził on naruszenie Konwencji, a szkodą majątkową, z tytułu której skarżący domaga się odszkodowania. Trybunał przyjmuje jednak, że skarżący poniósł straty o charakterze niematerialnym w związku z naruszeniem Artykułu 5 § 4 Konwencji, a samo stwierdzenie naruszenia Konwencji nie stanowi wystarczającego zadośćuczynienia. Zważywszy na okoliczności sprawy oraz dokonując oceny na sprawiedliwych zasadach, Trybunał przyznaje skarżącemu kwotę w wysokości EUR 500.

B. Koszty i wydatki

72. Skarżącemu nie została przyznana pomoc prawna, ale przed Trybunałem był reprezentowany przez adwokata. W związku postępowaniem skarżący wniósł o zwrot poniesionych kosztów i wydatków w wysokości 9,340 PLN (4,950 EUR).

73. Rząd sprzeciwił się temu żądaniu.

74. Trybunał przypomina, że zgodnie z Artykułem 41 Konwencji zwrot kosztów i wydatków następuje jedynie w zakresie w jakim były one rzeczywiście i koniecznie poniesione oraz, iż ich wysokość jest uzasadniona (zob., na przykład, *McCann i inni przeciwko Zjednoczonemu Królestwu*, wyrok z dnia 27 września 1995 r., Seria A nr 324, § 220).

75. Trybunał wskazuje, że w świetle przedłożonych dokumentów, koszty żądane przez skarżącego wydają się faktycznie poniesione. Jednakże, zdaniem Trybunału wysokość tych kosztów i wydatków znacznie wykracza ponad przeciętny poziom kosztów pomocy prawnej przed Trybunałem w tego rodzaju sprawach. Kierując się zasadą słuszności oraz mając na względzie szczegóły przedłożonych żądań, Trybunał przyznaje skarżącemu kwotę w wysokości EUR 500 z tytułu kosztów i wydatków, uwzględniając ewentualne podatki, który mogłyby zostać nałożone.

C. Odsetki za zwłokę

81. Trybunał uważa za stosowne stwierdzić, iż odsetki za zwłokę powinny być oparte na marginalnej stopie Europejskiego Banku Centralnego, do której należy dodać trzy punkty procentowe.

Z TYCH PRZYCZYŃ TRYBUNAŁ JEDNOGŁOŚNIE

1. *Uznaje*, że skarga jest dopuszczalna;
2. *Uznaje*, że nie doszło do naruszenia artykułu 5 § 3 Konwencji;
3. *Uznaje*, że doszło do naruszenia artykułu 5 § 4 Konwencji jedynie w odniesieniu do postępowania zakończonego postawieniem z dnia 6 lutego 2004 r.; w stosunku do pozostałych zażaleń do naruszenia nie doszło;
4. *Uznaje*,
 - (a) iż pozwane Państwo ma wypłacić skarżącemu w ciągu trzech miesięcy licząc od daty kiedy wyrok stanie się prawomocny zgodnie z Artykułem 44 § 2 Konwencji EUR 500 (pięćset euro) z tytułu poniesionej szkody niematerialnej oraz EUR 500 (pięćset euro) z tytułu kosztów i wydatków, uwzględniając jakiegokolwiek podatki, które mogłyby zostać nałożone, przeliczony na polskie złote według kursu z dnia zapłaty;
 - (b) po upływie wyżej wymienionych trzech miesięcy do momentu zapłaty przez cały okres zwłoki płatne będą zwykłe odsetki od wyżej wymienionej kwoty według marginalnej stopy procentowej Europejskiego Banku Centralnego powiększone o trzy punkty procentowe;
5. *Oddala* roszczenia skarżącego o odpowiednie zadośćuczynienie w pozostałej części.

Sporządzono w języku angielskim oraz notyfikowano na piśmie 2 października 2007 r. na zasadach artykułu 77 §§ 2 i 3 Regulaminu Trybunału.

Fatoş ARACI
Zastępca Kanclerza

Nicolas BRATZA
Przewodniczący